

Περίληψη

Μετά την απελευθέρωση της περιοχής του Πειραιά το 1829 η πόλη παρουσίαζε μία εικόνα εγκατάλειψης και ερήμωσης. Όμως με την ανακήρυξη της Αθήνας ως πρωτεύουσας του Κράτους, πολλές πληθυσμιακές ομάδες αποφάσισαν να μετοικήσουν οργανωμένα στον Πειραιά αναζητώντας στέγη και νέες θέσεις εργασίας. Έτσι αρχίζει μία περίοδος ανασυγκρότησης της περιοχής και σηματοδοτείται η αφετηρία της νέας πόλης. Ο Πειραιάς επιλέγεται, λοιπόν, ως ένα από τα σημαντικότερα παραδείγματα πόλεων του Ελλαδικού χώρου που αναπτύχθηκε μέσω του γενικότερου πλαισίου εποίκισης ελληνικών πληθυσμιακών ομάδων.

Η παρούσα ερευνητική εργασία επιχειρεί τη διερεύνηση του αποτυπώματος της εσωτερικής μετανάστευσης στη δομή και στην οργάνωση της περιοχής του Πειραιά από την απελευθέρωση του (1829) μέχρι και την Μικρασιατική Καταστροφή(1922). Αντικείμενο της έρευνας αποτελούν οι οικισμοί που δημιουργήθηκαν έπειτα από την μετοίκηση ποικίλων πληθυσμιακών ομάδων στην ευρύτερη περιοχή του Πειραιά αυτή τη χρονική περίοδο. Πιο συγκεκριμένα, εξετάζονται οι οικισμοί των Χιώτικων, Υδραϊκών, Μανιάτικων, Κρητικών και της Κοκκινιάς, Ταμπουρίων, Κερατσινίου, Δραπετσώνας, Κορυδαλλού που οι κάτοικοί τους προέρχονται από τη Χίο, Ύδρα, Μάνη, Κρήτη και Μικρά Ασία καθώς αποτέλεσαν τις πιο συμπαγείς και οργανωμένες μετακινήσεις στην περιοχή του Πειραιά.

Μέσα από την ανάλυση των συνθηκών μετοίκησης των ομάδων αυτών, εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο η μετακίνηση ατόμων ή ομάδων, διαμόρφωσε ή άλλαξε το αστικό και φυσικό τοπίο ή ακόμα τον χαρακτήρα και τη φυσιογνωμία των γειτονιών. Επίσης, εντοπίζεται η σύνδεση του τόπου προέλευσης με τον εκάστοτε οικισμό στον Πειραιά και η δημιουργία χωρικής μνήμης σε αυτούς τους νέους οικισμούς ως μέσου οικειοποίησης με το περιβάλλον. Τέλος, παρατηρείται η διαμόρφωση της εικόνας του τόπου μέσα από την συνεχή είσοδο πληθυσμιακών ομάδων προερχόμενων από διάφορες περιοχές της Ελλάδας.

Abstract

After its release from the Turkish occupation in 1829, Piraeus presented an image of abandonment and desolation. The proclamation of Athens as the capital city of the Greek State led many population groups to move, in an organized way, to Piraeus seeking housing and job opportunities. Therefore, a period of reconstruction started in the area and marked the beginning of the new city. Piraeus is chosen as one of the most significant examples of cities of Greece which developed through the general framework of immigration of Greek population groups.

This research thesis attempts to investigate the imprint of the internal immigration in the structure and organization of Piraeus in the period between the release from the Turkish occupation (1829) until the Asia Minor Catastrophe (1922). The subject of the thesis are the settlements created after the emigration of various population groups in Piraeus during this period. In particular, this research studies the settlements of Chiotika, Hydraika, Maniatika, Cretika and Kokkinia, Tambouria, Keratsini, Drapetsona, Korydallos, the residents of which came from Chios, Hydra, Mani, Crete and Asia Minor, since they were the most compact and organized movements in Piraeus.

Through the analysis of the immigration conditions of these groups, this paper examines the way the movement of individuals (or groups) formed or changed the urban and natural landscape, or even the character and the image of the neighborhoods. Moreover, the connection of the place of origin with every settlement in Piraeus is detected and highlighted, as well as the creation of spatial memory in these new settlements as a means of appropriating the environment. Finally, the formation of the image of the place is observed through the continuous imprint of population groups coming from various regions of Greece.

Πολυτεχνείο Κρήτης-Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Χανιά, Σεπτέμβριος 2014

Χωρικά ίχνη μνήμης στην πόλη του Πειραιά

Διερεύνηση του αποτυπώματος της εσωτερικής μετανάστευσης

Φοιτήτρια: Βασιλική Μόλδαση
Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Αμαλία Κωτσάκη
Ερευνητική Εργασία